

Javorniški Mesečnik

Interno glasilo Astronomskega Društva Javornik

Letnik III, Številka 2, Februar 2002

Pozdravljeni!

Kot običajno na začetku leta povzemamo lanske dosežke, zato v tej številki objavljamo poročila o delu društva ter o astronomskih in neastronomskih dogajanjih na društvenem observatoriju.

Iz poročil je razbrati, da observatorij nudi veliko opazovalnih možnosti, ki pa jih izkoriščajo le malokateri. Naj vas ob tej priložnosti spomnim, da je observatorij društven in torej tudi vaš. Izkoristite ga!

Aram, aram.karalic@yahoo.com

Delo društva v letu 2001

V preteklem letu smo v društvu imeli kar nekaj aktivnosti. Na prvo mesto kaže postaviti organizacijo Mednarodne meteorske konference (IMO) konec poletja. Konference se je udeležilo več kot 70 udeležencev iz vsega konca sveta. Konferenca je bila največji tovrstni astronomski dogodek v Sloveniji do sedaj. Glavni "krivec" za organizacijo je bila Mihaela. Brez njenega žrtvovanja in vztrajnosti tudi konference ne bi bilo. V avgustu smo organizirali tudi mladinski astronomski tabor. Udeležba je bila zelo dobra, saj je bilo na taboru 24 udeležencev ter sedem mentorjev. Prvič do sedaj je izšlo tudi tiskano poročilo s tabora v nakladi 300 izvodov. Poročilo bo na voljo v društveni knjižnici, lahko pa se kupi pri ZOTKS. Nenazadnje kaže omeniti tudi naša tradicionalna mesečna predavanja, ki jih organizira Bernard. Ta so potekala redno in so kot vedno prinesla zanimive astronomske teme. Redno je izhajal tudi naš mesečnik, za kar ima največ zaslug Aram.

Dela na observatoriju so potekala z nezmanjšano silovitostjo, predvsem po zaslugi gradnje male kupole. Le ta je sedaj praktično končana, vsekakor pa so opazovanja iz nje že mogoča. V začetku poletja smo imeli organizirano tudi delovno akcijo, kjer so bila opravljena nujna vzdrževalna dela. Slabši pa je bil obisk observatorija. Večino opazovanj sta opravila Igor in Niko, ostali pa bolj za vzorec.

V preteklem letu smo nabavili nekaj nove astronomske opreme. Za potrebe opazovanja na observatoriju je bil kupljen nov sodoben računalnik – večino sredstev je prispevalo podjetje Intelcom d.o.o., za kar se mu v imenu društva najtopleje zahvaljujem. Proti koncu leta sta bila kupljena dva nova okularja (6 in 25 mm) ter naročen reduktor goriščne razdalje na $f/6,3$ za MEAD-ov teleskop. Odločili smo se tudi, da bomo MaxImDL – program namenjen snemanju s CCD kamero in upravljanju teleskopa.

Tudi v medijih smo se pojavljali. Radio Poslovni val je v okviru svojih oddaj o znanosti namenil eno odd-

ajo o društvu ter nekaj tednov kasneje še o bližajočih se Perzeidih. V septembru je bila na Valu 202 oddaja o astronomiji na katero smo bili tudi mi vabljeni. V okviru tabora so nas tudi večkrat obiskali novinarji, tako da so v okviru tega nastale tri radijske oddaje. Tudi IMC je imel določen medijski odmev. Članek o društvu se je pojavil tudi v glasilu Urada za informiranje Slovenian Weekly. Omeniti moram še našo domačo stran na Internetu. Po moji oceni ima ravno ta največji medijski odmev. Ogromno ljudi najde pot do nas prav preko naše domače strani.

Za konec pa je red, da omenim še podjetja in organizacije, ki so nam v preteklem letu pomagala. Na prvo mesto bi postavil Zvezo organizacij za tehnično kulturo (ZOTKS) Slovenije, ki so nam bili v veliko pomoč tako pri organizaciji IMC-ja kot tabora. Tudi Mestna občina Ljubljana nam pomaga v okviru svojih zmožnosti, prav tako pa smo tudi dobro sodelovali z občinama Idrija in Cerklje. Podpore smo bili deležni tudi od podjetja Tehnooptika Smolnikar – kot informacijo naj povem, da zastopajo podjetji Meade in Bresser – ter od podjetja Mobitel. Omenil pa sem že podjetje Intelcom d.o.o., ki nam je pomagalo pri nakupu računalnika.

Marko, marko.pust@yahoo.com

Podatki o zasedenosti observatorija ADJ na Javorniku v letu 2001

V letu 2001 je bilo vsega skupaj 47 dni prisotnosti enega ali več opazovalcev in ostalih. Od tega je bilo 14 dni delovnih in 33 opazovalnih. Običajno dela več ljudi skupaj, zato je moja ocena vseh delovnih ur od 200 do 250. Največ jih je bilo porabljenih za dokončanje nove kupole.

Pri opazovalnih urah pa ne dobimo prave slike, če nista Igor Grom in Niko Štritof obravnavana posebej. Vsi ostali skupaj so zbrali približno 100 ur opazovanj. Opazovalcev je bilo 19, kar pomeni (samo) dobrih 5 ur na enega v celem letu!

Pa še podatki o dveh izjemah:

★ Igor Grom: 31 obiskov, od tega 12 delovnih ali preverjanje stanja na observatoriju in 19 opazovalnih (14 krat sam). Opazovalnih ur od 100 do 110.

★ Niko Štritof: 19 obiskov, od tega 5 delovnih in 14 opazovalnih. Opazovalnih ur med 70 in 80.

Igor Grom, oskrbnik observatorija ADJ

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek, 19. 2. 2002 ob 18^h v predavalnici F2 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

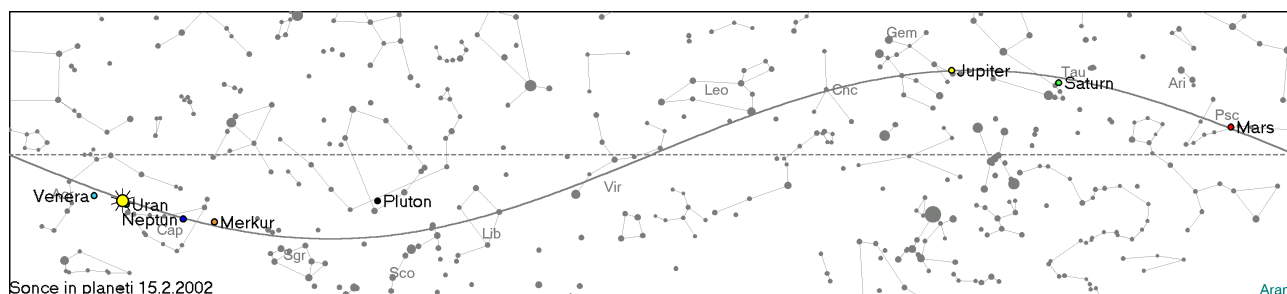
Izkušnje z Meadom in ST6

predavatelj: Niko Štritof

Niko bo predstavil svoje dosedanje izkušnje pri opazovanju z društvenim teleskopom Meade ter CCD kamero ST6. Podal bo tako dosedanja opazovanja, kakor tudi načrte za v prihodnje.

Vabljeni!

Bernard, bernardze@yahoo.com

Kratko poročilo o večjih delih na observatoriju v letu 2001

- ★ Dokončana je bila nova kupola za teleskop Meade 12. Tu nas sicer čaka še nekaj dela, vendar je zadeva operativna in teleskop je postavljen v kupoli.
- ★ Postavljen je bil steber za telematorjevo montažo.
- ★ Zaprte luknje med drvarnico in spalnico.
- ★ Popravljen je bil pot do observatorija, kolikor se pač lahko naredi brez strojev in peska za nasutje.
- ★ Delna ureditev okolice in priprava drv za kurjavo.

Podrobnejše poročilo o delih oskrbnika v hiši in okolici prejme IO ADJ.

Igor Grom, oskrbnik observatorija ADJ

Planeti v februarju

- ★ **Merkur** je viden v drugi polovici meseca zjutraj, ko v ozvezdju Kozoroga vzhaja približno eno uro pred Soncem.
- ★ **Venera** je v ozvezdju Vodnarja vidna konec meseca zvečer; takrat zaide približno eno uro za Soncem.
- ★ **Mars** je februarja viden zvečer, ko zahaja okoli desetih. Giblje se v ozvezdju Rib.
- ★ **Jupiter** je v ozvezdju Dvojčkov sprva viden do pol šestih zjutraj, konec meseca pa do okoli štirih.

- ★ **Saturn** je v sprva viden do treh zjutraj, nato pa zahaja vedno bolj zgodaj; konec meseca zaide že ob pol dveh. Nahaja se v ozvezdju Bika.

- ★ **Uran** februarja ni viden.

Urška, urska_pajer@yahoo.com

Meteorji v februarju

Virginidi – VIR

Virginidi so aktivni od 25.1. do 15.4., sestavlja pa jih več radiantov ob ekliptiki, ki prehajajo eden v drugega. Maksimuma z okrog 5 ZHR lahko doživimo med 28.1. in 10.3., ter 25.3. Konec januarja bo Luna v ščipu (torej prvega maksimuma ne bo mogoče opazovati), 25.3. pa se bo Luna prav tako približevala mlaju. Njihovi predstavniki lahko letijo kar iz velikih območij okrog radianta in so zelo počasni. Radiant se pomika iz Leva v januraju v Devico v marcu, 24.3. se nahaja na $\alpha = 195^\circ$ in -4° . Kljub moteči Luni ob maksimumih, pa se jih v drugih dneh aktivnosti da lepo opazovati - pričakujemo lahko od enega do dva Virginida na uro.

Mihaela, mtriglav@yahoo.com

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejema ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov aram.karalic@yahoo.com / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE ZADNJI TOREK V MESECU OB 19^h** / prispevkov ne lektoriramo